ПЕТЕМ ТЕНЧЕРИ ПРОЛЕТАРИСЕМ, ПЕРЛЕШЕР!

КОММУНИЗМ ЯЛАВЁ

Совет Союзăнчи Коммунистсен партийĕн Чăваш обкомĕпе Шупашкар хулă поминчăн тата Чăваш АССР Верховнăй Совечĕпе Шупашкар хулă Совечĕн хăçачĕ

1953 çул
Август
25
ЫТЛАРИКУН
№ 166 (9075)

36-мĕш çул тухать.
Хакĕ 20 пус.

Пётěм тěнчери мир интересěсěмшěн Совет халăхěпе Германи халăхě туслă пурăнччăр!

СОВЕТ СОЮЗĚПЕ ГЕРМАНИ ПЁЛТЕРНИ

Совет Правительствипе Демократиллĕ Германи Республикин Правительство Делегацийĕ хушшинче ирттернĕ калăçусем çинчен

Августăн 20—22-мĕшĕнче Мускавра Совет Правительствăпе Демократиллĕ Германи Республикин Правительство Делегацийĕ хушшинче калăçусем пулса ирттĕ.

Совет Союзĕ ячĕн калăçусенĕ çăкăсем хутшăнăç: СССР Министрĕсен Совечĕн Председателĕ Г. М. Маленков, СССР Министрĕсен Совечĕн Председателĕн Пĕрремĕш Заместителĕ тата Юг çĕршăн Ёçĕсен Министрĕн В. М. Молотов, КПСС Центральнăй Комитетĕн Секретарĕ Н. С. Хрущев, СССР Министрĕсен Совечĕн Председателĕн Пĕрремĕш Заместителĕ тата Оборона Министрĕ Н. А. Булганин, СССР Министрĕсен Совечĕн Председателĕн Пĕрремĕш Заместителĕ Л. М. Каганович, СССР Министрĕсен Совечĕн Председателĕн Заместителĕ, Шăхти тата Туллăпри Сутă-лаçу Министрĕ А. И. Микоян, СССР Государство План Комитетĕн Председателĕ М. З. Сабуров, СССР Финанс Министрĕ А. Г. Зверев; СССР Союзĕн Германи Верховнăй Комиссарĕ посол В. С. Семенов.

Демократиллĕ Германи Республики ячĕн калăçусенĕ çăкăсем хутшăнăç: Демократиллĕ Германи Республикин Премьер-Министрĕ Отто Гротеволь, Премьер-Министр Заместителĕ Вальтер Ульбрихт, Премьер-Министр Заместителĕ Отто Нушке, Премьер-Министр Заместителĕ тата Строительство Министрĕ доктор Лотар Больц, Премьер-Министр Заместителĕ тата Финанс Министрĕ доктор Ганс Лох, Ихтулăхăпа вăрман хуçалăх Министрĕ Ганс Рейхельт, Тулăпри тата Германи шăхти сутă-лаçу Министрĕ Курт Грегор, Металлурги тата сăрт-ту промышленность Министрĕ Фриц Зельбман, Государство План Комиссийĕн Председателĕ Бруно Лейшнер, Демократиллĕ Германи Республикин Мускавăри Дипломатиллĕ Миссийĕн Пуçлăх посол Рудольф Аппельц, Ниçĕсен ирĕклĕ профсоюзĕсен Пĕрлешăвĕн Председателĕ Герберт Варнке, Демократиллĕ Германирн Наци фронтĕн Наци Совечĕн Председателĕ профессор Э. Корренс, ирĕклĕ ниçĕс çăмăллăсен Союзĕн Центральнăй Совечĕн Председателĕ Эрих Хонекер, Германири демократиллĕ хăрăмсен Союзĕн Представителĕ Нина Тилле, Демократиллĕ Германи Республикин Юг çĕршăн Ёçĕсен Министерствин сотрудникĕ Петер Флорин.

Калăçусен пĕр-пĕрне ăнланнине тата туслăн ирттĕ.

Çавăн çинчен пăхăнăç калăçса татăлă: Европăра вăрçă чăрăнăвăшне çакăр çул ирттĕ хыçăн та Германине тупа мирăл договор çук пирки, Германи Хĕвеланăç тата Хĕвеллухăç пайĕсене пайланса тăнă пирки тата Штти государствăсен тĕлĕнчěн пĕртан вăр пăрăнтă тăнă пирки пуçлă юрăхсăр вăрçăне пĕтермелле. Çак тĕлĕвне çинăç вăхăтрах мирăл конференци пухмалла, мирăл договор туçăн хатĕрленмелле мĕн пур тапхăрта, çавăн пекех мирлĕ конференцире те Германи представителĕсенне хутшăнма тăвас пулать. Мирлĕ тата демократиллĕ ниçĕсем çинче Германии нацилле пĕрлĕхне туса хуçа Хĕвеллухăç тата Хĕвеланăç Германи хушшинче тĕрлен ăнлăçсе тăлăнăп тăрăх Вăхăтăнăх Пётěмшěн Германи Правительстви туса хумалла, унăн тĕп задачи пётěм Германине ирĕклĕ суйлăвсем ирттерме хатĕрленесси тата суйлавсене ирттересси пулать. Çак суйлăвсем хыçăн пĕрлĕхě демократиллĕ тата мирлĕ пурнăçа юратакан Германии обществăлла тата государство стройĕ çинчен тăракан шăтăва ниçĕр халăхăн хăйĕн, ют çĕршăн государствисем хутшăнмасăр, татса памалла.

Вăрçă хыçăн Германи ăшшăнă финансла экономиккăна обязательствăсенне çăмăллатасси çинчен Совет Правительстви пĕлтерпине Германи Демократиллĕ Германи Республикин Правительство Делегацийĕ чĕререн хапăх туса ăшшăнать.

Калăçусем пăнă вăхăтра Каласу ирттерекен енĕсем Демократиллĕ Германи Республикиц халăх хуçалăхне малалла аталантарма тата унăн халăхăн материллăнăй пурнăçне лайăхлатма пулăшас тĕлĕшне политикăна тата экономиккăна чылай çĕсем туса ирттерме калаçса тăнăçăн. Кунта çăкăн шута илнĕ: ирттĕ сулсем хушшинче Демократиллĕ Германи Республики Совет Союзĕ ушăнăн хăйĕн обязательствисене ирĕ кăмăлпа пурнăçласа пынă, ниçĕсем-ĕç-ĕçĕсем çăмăллăсем тăрăшшине Демократиллĕ Германи Республики Европăра мирлĕн вăрçăнсе ĕçре паха фактор пулса тăчĕ.

Совет Правительстви ăшшăнă тăрăх çак ĕçсене туса ирттерме палăртăç:

1954 çулăн январĕн 1-мĕшĕнчен пуçласа Демократиллĕ Германи Республикинчен репарации ăççи илме чарăнăçăç;

Совет Союзĕн Германири предприятийĕсене Демократиллĕ Германи Республикин хăрăпăрăкĕ пулма ниçĕм тĕлевсĕр пăçăç;

Демократиллĕ Германи Республикин территориллĕ совет çăрĕсем тăнă пирки Демократиллĕ Германи Республикин расхочĕсене чăвармăçăç, çав расхочĕсем Демократиллĕ Германи Республикин государство бюджетĕнче 5 процентăн ирттелле мар;

Демократиллĕ Германи Республикине 1945 çултан вара туллăпри оккупаци расхочĕсем тĕлĕшне пуçласа тăнă парăм ухçисене тĕлессинчен хăтăрăçăç;

Германие вăрçă хыçăн пуçласа тăнă государство парăмĕсене Совет Союзне тăрăсе тăрăссинчен хăтăрăçăç.

Çак мăтăусем тăрăс каласа татăлă май Каласу ирттерекен енĕсем протоколă çырăç, ку протоколă çăмăрах пичетленĕ.

Каласусем пăнă вăхăтра çавăн пекех Совет Союзĕпе Демократиллĕ Германи Республики хушшинче экономика, культура, наука тата техника тĕлĕнчěн пĕр-пĕринне çыхăнса ĕçлессине тĕрлеле тата аталантăрас тĕлĕшне çыхăнса тăракан мăтăн хăшпĕр мăтăусем тăрăх та килешŭ тунă.

Уйăрăмăн иксен, 1953 çулта Совет Союзĕнчен Демократиллĕ Германи Республикине халăхи вăхăтра вăй илсе тăракан сутă-лаçу килешĕнĕ çуннĕ хушса татăк 590 миллион тенкĕлĕх тавар тăратма килешŭ тунă. Ку шута апат-çимĕç тăварĕсем, çĕр кăмрăкĕ, хура металлсем прокатĕ, пахăр, хура тăхлан, алюминий, çăр мамăкĕ тата мăтăн тăварсем вăрçăç.

Совет Правительстви Демократиллĕ Германи Республикине 485 миллион тенкĕ çинчен ăççа пăнă, вăл шутран 135 миллион тенкĕ ирĕклĕ валютăна памалла тунă. Çитçех ăççана çулталăкне 2 процент шучĕне пăнă, ăна 1955 çултан пуçласа пĕç çул хушшинче тăçăçăç тăтмалла.

Демократиллĕ Германи Республикин «Правительство Делегацийĕ мăтăнне çăкăн çинчен килешĕç татăлă: вăрçă вăхăтĕнче айăплă ĕçсем тунăшăн наказани памалла тунă ниçĕç çăр çыннисене ирĕке калăрма алăкне ĕçке тăрăх ирĕке мелĕçсем ăшшăнăçăç. Ку шута мирне этемăçĕх хирĕç уйăрмăх ăшшăр айăплă ĕçсем тунă çынсем ăнăçсăр, вĕсем хăйсен айăпне çăçармалли срок иртичěн ыйăçăç.

Совет Союзĕпе Демократиллĕ Германи Республикин хушшинчи тусăлă хутшăнăçсене тĕрлелетне тата малалла аталантарма тăрăшăç,—Демократиллĕ Германи Республикин пĕрлĕхě, мирлĕ пурнăçа юратакан демократиллĕ Германишěн пысăкăн кăмăллăрах ирĕклĕ пулса тăрать,—Каласу ирттерекен енĕсем СССР Союзĕн Берлинри Дипломатиллĕ Миссийĕнчен тата Демократиллĕ Германи Республикин Мускаври Дипломатиллĕ Миссийĕнчен Посольствăсем туса хуракан çитĕн тата Посолсем уйăлтăрса илесси çинчен каласса татăлă.

ПРОТОКОЛ

Германирен репарацисем илме чарăнасси çинчен тата вăрçă хыççăн Демократиллĕ Германи Республики ăшшăнна финансла экономиккăла обязательствăсене çăмăллатмалли ытти мерăсем çинчен

Германи вăрçă хыççăн СССР, США, Англи тата Франци уйăнче ăшшăнна финансла экономиккăла обязательствăсен чылай пысăк пайне пурнăçланине асăрхатăç, тата Германи экономикине çăмăллатма кирлине шута илсе, çавăн пекех Совет Правительстви августăн 15-мĕшĕнче унăн нотăра США, Англи тата Франци правительствисене Германи вăрçă хыççăн тăватă держава уйăнче ăшшăнна обязательствăсене чылай чакарма сĕнĕ тăратнине шута илсе, хĕвеланăçăнче асăннă державăсен правительствисем çав сĕнĕçсене ăшшăнни пĕтĕм Германи тĕлĕнче çак мерăсене пурнăçлама мăй панине шута илсе,

çавăн пекех çак ытти тăрăс США, Англи тата Франци правительствисем ирĕкле решенисем ăшшăнăсенне пăхмасăр, Демократиллĕ Германи Республики тĕлĕнче çак сĕнĕçсене пурнăçлани Германи халăхне экономика тĕлĕнчěн кăна мар, мирлĕ пурнăçа юратакан тата демократиллĕ государство пиллĕсĕ çинче Германи пĕрлĕхне туса хума тата Германине мирлĕ договор тăвасесене хăварăлтăна кирлĕ условисем туса хурас ĕçре те пысăк пулăшу пулнине ăшшăнăç,—

Совет Союзĕпе Демократиллĕ Германи Республикин Правительствисем çак мероприятисем çинчен çĕтĕк ăсса килешŭ тунă.

II.

Совет Правительстви, Польша Халăх Республикин Правительствипе килешŭ тăрăх (репарации ăççинчен ăна чăвелле тăсăр пирки), 1954 çулăн январĕн 1-мĕшĕнчен пуçласа Демократиллĕ Германи Республикинчен репарацисем илесе çăмăллăсем—тавăрсем тăратăлли формăна та, ытти пирен мăнăçе формăна та—пĕтĕмĕш чарса хăварать.

Çапла ăнăçĕ Демократиллĕ Германи Республика 1954 çулăн январĕн 1-мĕшĕ хыçăн тĕлесшěн-ăççа репарации тăрăшăçăсенчен хăтăлать. Çак çулта Совет Правительстви 1950 çулăн майăн 15-мĕшĕнче Германи çинчен Совет Союзне репарации тăрăшăçăсем çинчен пăтăрăн тăрăх, çĕнĕрен 1938 çулăн ăççа тытăçăçăн, 2.597 миллион доллар чухлĕ пăçăç.

II.

Совет Правительстви 1954 çулăн январĕн 1-мĕшĕнче пуçласа репарации тăрăшăçăсем вăрçăнăн СССР Союзĕн хăрăпăрăкĕ хуçăлăп тăрăх (репарации ăççинчен ăна чăвелле тăсăр пирки), 1954 çулăн январĕн 1-мĕшĕнче пуçласа Демократиллĕ Германи Республикинчен репарацисем илесе çăмăллăсем—тавăрсем тăратăлли формăна та, ытти пирен мăнăçе формăна та—пĕтĕмĕш чарса хăварать.

Çапла ăнăçĕ Демократиллĕ Германи Республика 1954 çулăн январĕн 1-мĕшĕ хыçăн тĕлесшěн-ăççа репарации тăрăшăçăсенчен хăтăлать. Çак çулта Совет Правительстви 1950 çулăн майăн 15-мĕшĕнче Германи çинчен Совет Союзне репарации тăрăшăçăсем çинчен пăтăрăн тăрăх, çĕнĕрен 1938 çулăн ăççа тытăçăçăн, 2.597 миллион доллар чухлĕ пăçăç.

Совет Социаллăн Республикăсен Союзĕн Правительстви хушшинче В. МОЛОТОВ.

Г. М. Маленков патěнче

Демократиллĕ Германи Республикин Правительство Делегацийĕ ячĕпе пулнă апатлану

Августăн 22-мĕшĕнче СССР Министрĕсен Совечĕн Председателĕ Г. М. Маленков Кремльте Демократиллĕ Германи Республикин Правительство Делегацийĕ ячĕпе апатлану ирттерĕ.

Апатланура ниçĕсем çинчен çăкăсем пулнă: Премьер-Министр О. Гротеволь, Премьер-Министр Заместителĕ В. Ульбрихт, Премьер-Министр Заместителĕ О. Нушке, Премьер-Министр Заместителĕ тата Строительство Министрĕ Л. Больц, Премьер-Министр Заместителĕ тата Финанс Министрĕ Г. Лох, Ял тата вăрман хуçалăх Министрĕ Г. Рейхельт, Тулăпри тата Германири шăхти сутă-лаçу Министрĕ К. Грегор, Металлурги тата сăрт-ту промышленность Министрĕ Ф. Зельбман, Машиностроени Министрĕ Г. Циллер, Государство План Комиссийĕн Председателĕ Б. Лейшнер, Демократиллĕ Германи Республикин Мускавăри Дипломатиллĕ Миссийĕн Пуçлăх посол Р. Аппельт, Ниçĕсен ирĕклĕ профсоюзĕсен Пĕрлешăвĕн Председателĕ Г. Варнке, Демократиллĕ Германирн Наци фронтĕн Наци Совечĕн Председателĕ Э. Корренс, ирĕклĕ ниçĕс çăмăллăсен Союзĕн Центральнăй Совечĕн Председателĕ Э. Хонекер, Германири демократиллĕ хăрăмсен Союзĕн представителĕ И. Тилле, Демократиллĕ Германи Республикин Юг çĕршăн Ёçĕсен Министерстви сотрудникĕ П. Флорин, делегаци секретарĕ Л. Эйзерман, Демократиллĕ Германи Республикин Юг çĕршăн Ёçĕсен Министерстви Протоколă Пайĕн Начальникĕ Ф. Тун.

Совет Союзĕ ячĕн апатланура çăкăсем пулнă: К. Е. Ворошилов, В. М. Молотов, Н. С. Хрущев, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, М. Г. Первухин, Н. М. Шверник, М. А. Суслов, П. К. Пономаренко, П. Н. Поспелов, Н. Н. Шаталин, А. М. Пуванов, И. Ф. Тевосян, С. Н. Круглов, А. Г. Зверев, А. Н. Косыгин, С. М. Тихонров, М. А. Яснов, Совет Союзĕн Маршалĕ В. Д. Соколовский, СССР Юг çĕршăн Ёçĕсен Министрĕн Заместителĕ А. А. Громыко, СССР Шăхти тата Туллăпри сутă-лаçу Министрĕн Заместителĕ И. Г. Кабанов, Совет Союзĕн Германири Верховнăй Комиссарĕ посол Е. С. Семенов, ВЛКСМ Центральнăй Комитетĕн Секретарĕ А. Н. Шелепин, СССР Наука академийĕн Президенчĕ А. Н. Несмеянов, СССР Верховнăй Совет Президиумĕн членĕ З. А. Лебедева, Авиаци Маршаллĕ П. Ф. Жигарев, Артиллери Маршаллĕ М. И. Неделин, Адмирал Н. Е. Басистый, писательĕ А. А. Сурков, Академик А. И. Опарин, СССР Юг çĕршăн Ёçĕсен Министерстви коллегийĕн членĕ Г. М. Пушкин, СССР Шăхти тата Туллăпри, Сутă-лаçу Министрĕсенни Демократиллĕ Германи Республикинчи Уполномоченнăйĕ Н. Ф. Семичастнов, ТАСС ответлă руководителĕ Н. Г. Пальгунов, СССР Юг çĕршăн Ёçĕсен Министерстви Протоколă Пайĕн Заведующийĕн ĕçне тăнăçăнĕ В. В. Цаговов, СССР Юг çĕршăн Ёçĕсен Министерстви Европă енĕпе ĕçлекен 3-мĕш Пайĕн заведующийĕнĕ Заместителĕ М. Г. Грибанов.

Апатлану ăшшăн, туслăн иртнĕ. Г. М. Маленков тата О. Гротеволь сăмахсем калаçăç.

СССР Министрĕсен Совечĕн Председателĕ Г. М. Маленков

1953 çулхи августăн 22-мĕшĕнче Кремльте пулса иртнĕ апатланура калаçăç сăмах

Чĕререн хисеплекен премьер-министр, чĕререн хисеплекен премьер-министр заместителĕсем, Демократиллĕ Германи Республикин правительство делегацийĕн членĕсем!

Сире тата сирĕн ячĕ Германи халăхне салам калама тата мирлĕ пурнăçа юратакан Демократиллĕ Германи туса хурас çун çинче, сирĕн Тăван çĕршăвăн нацилле пĕрлĕхне туса хурас çун çинче татăклă çитĕнĕçсем тума ырă сунма ирĕк парăр.

Эпир сирĕнне пĕрле Европăри мир ĕçĕнĕн, пирĕн халăхсем хушшинчи хутшăнăçсене тĕрлелтес ĕçшăн пысăк вырăн ăшшăнăçа тăракан мăтăусене чĕререн, пĕр-пĕрне ăнланнине тата туслăн çутса ирттĕр. Çавăн пек çутса авни пирĕн шухăшсем пĕр пек пулнине кăтартăç, çавна туса пăха решенисем ăшшăнăçăç. Эпир çакна шанса тăратăр: эпир Германи шăтăвне мирлĕн йĕркелесе яма чĕрĕн тăрăшăп çине, эпир сирĕнне пĕрле ниçĕс халăхне мирлĕ аталану çулĕ çине çирĕплĕн тăма тата хăйсен нацилле ăнăçĕсене пурнăçа кĕртме туса хурас ĕçе те ĕçлеççĕ.

Германи халăхăн хăйĕн историйĕн ответлă тапхăрне пурăнса иртĕрет.

Тĕнчери реакциллĕ вăйсем Бонри халăхăн правительствăна кавар туса, пĕрлĕхě тата никама пăхăнман Германи государство пулса тăрассине пĕтерсе лартма пуçтаракан политикăна çине тăрса тытса пырçăç. Вĕсем Германи пайланса, тăннине ăмăртăкăн хăварасшăн, Хĕвеланăç Германие океан ĕçĕ енчен монополистсен вотчини туса хурасшăн, хăйсен агрессиллĕ планĕсене пурнăçласа ниçĕм милитаризмне тепĕр хут чĕртсе тăратасшăн.

Агрессорсен кăварĕ пĕр вăхăтрах Германи халăхне хирĕç тата Европăри мир ĕçне хирĕç пырать. Çавăнпа та, паллах ăнтĕ, мирлĕ пурнăçа юратакан халăхсем Германи шăтăвне Европа хăрушсăрлăхĕн, çапла вара тĕнчери хăрушсăрлăхăн шăтăвĕпе пĕрле çыхăнтарçăç. Çĕнĕ вăрçа сирсе прассишěн питтăрăн кĕрешес, мирлĕ пурнăçшăн тăракан вăйсем Европăри халăхсен тĕп интересĕсене, вăл шутра Германи халăхăн интересĕсене те хŭтĕлеççĕ.

Пурнăç çапла хушать: Германи халăхĕн çак кĕрешăве паллă вырăн ăшшăмалла, унăн хăйĕн тăтăклă сăмахне каламалла.

Германи халăхě унăнче историллĕ задача тăрать—агрессиллĕ вăйсен планĕсене аркатса тăкмалла, хăйĕн нацилле пĕрлĕхне туса хумалла, Германие мирлĕ пурнăçа юратакан демократиллĕ государство-туса хумалла. Мĕншĕн тесен мирлĕ аталану кăна Германие пĕрлĕх, пĕрлĕх, никама пăхăнманăх тата нацилле çĕкленĕ патне илсе пырĕ.

Халĕ мăнтăн çапла тăрать: Германи е Европăра мирне хăрушсăрлăха тăрăхлетĕç. Ăна пысăк факторсенчен пĕри пулса тăма е çĕнĕ агрессии Европăри тĕп вучăлă пулса тăма пултарать.

Çавăн пек ирĕ малашшăхран Германи халăхě хăш çулне суйласа илме тивлетĕ?

Вăл мĕнле суяпа—мир çулĕне е вăрçă çулĕне, нацилле пĕрлĕх çулĕне е Германие пайланнăех хăварас çулна кайма хатĕрленет?

Халăхсем хăйсен историллĕ опытăчěн вĕренмесĕр тăма пултарайманнăçăç. Ку вăл, паллах, ăнăçăр пурнăç çулне утса тухнă Германи халăхне те пĕтĕмĕш пырса тивет.

Германии XX-мĕш ăнăçĕн малтанхи çур ăнăçĕнче пĕтĕм ăсталăхăвăчěн ниçĕç халăхăшăн хăйне валли çулăмла тĕп çурăн-пĕнре пулать-ха?

Çурăн çавăн пек: милитаризм, агресси, вăрçă çулĕ Германишěн ăнăçлă тăлăнăçăнне хăйне валли хăй вăлли çулĕ хатĕрленнине çулать.

1900 çултан пуçласа 1945-çулăн çиччěмěш тапхăр пекне пулсан, çавăн хушшинче: Германи çак тапхăрта 45 çулта сăхăвлăн та 20 çулне ниçĕм чĕнче вăрçăнăн хатĕрленсе тата пуçăн çуя ытăн çак вăрçăсенче вăрçăна ирттернĕ.

Çапла ăнăçĕ, çур ăнăçăн тăрăшшăнăçăнче Германи пĕтĕм пурнăçĕнче çăн ывăлăн тенĕ пекех ăшшăнăçа тăнăçăç.

Результатĕнче вара мĕнле? 1918 çулхи нацилле катастрофа хыçăн 1945 çулта тата та пысăкăрах нацилле катастрофа пуçлă.

Милитаристсем хăйсен вăрçă планĕсене Германи халăхне ăшшăнтăрнă пирки самăр-миллионе яхăн ниçĕс çыннисен хăйсен пурнăçне çулăмла пуçлă. Çусăрланнисенне аманнисене илес пулсан, вĕсен ăшшне шуттласа кăларма та çук. Германири инвалидсен союзĕ ниçĕс çăçăлăсенче пичетлесе кăларнă сведăнисем çакна кăтартаçăç: 1924 çулта çуралнă çынни 100 ниçĕрсен 25 çыннăн вилнĕ е ниçĕмне хăçăçăр çухалнă, 31 çын ăнăвăр çуранланнă, 5 çын аманнă, 2 çын ĕçе юрăхсăр тухнă. Ниçĕç çăмăлĕсен ăрăвĕ пĕрин çиççăн тепри вăрçăра вилсе, аманса пĕтнĕ.

Çыла ăнтĕ, истори ăна мĕнле вĕрентет? Европăри сĕрпăлăсем мирне хăрушсăрлăхне пăсса, Германи милитаризмне ниçĕм нацилле валли вилне шăтăкĕ чăвалкаçĕ пулса тăнă.

Апла пулсан та агрессорсем каллех Германие вăрçă ананторисен ниçĕ çулĕне сĕтĕрсе пыма тăрăшаççĕ.

Ниçĕнле пĕрлешăвĕн те Адженауэр ушăнăсенĕн чăн-чăн шухăшне пытарса тăма пултарайманăçăн, вăл ушкăн Хĕвеланăç Германине милитаризмпа реваншизм штабĕ пулса тăратăр. Германие сĕнĕ вăрçă патне илсе пырать.

Çак преступниклă тĕлленне Германи милитаристсĕсем Германи пайланса тăрасенне тăрăлтасçăç, ниçĕмсем хушшинче тăван тăвана вĕлерелли вăрçă ăçăмăн провокаци çăçăç.

Çак тĕлленне вĕсем Хĕвеланăç Германине Сурçĕр Атлантика блокĕн агрессиллĕ политикăн хĕçпăлăвĕ туса хума тăрăшаççĕ.

Çак тĕлленне вĕсем Хĕвеланăç Германие «Бонн договорĕн» тенĕскерĕне алăн-ту çыхса ларттĕç. Çак договор вăл Германи ăçăлăхшăн Версаль договорĕнчен те ăнăçăрах тата намăсăрах договор пулса тăратăр. Пурте пĕлеççĕ, Версаль договорĕ Германие пайланăн, Германие 15 çуллăх срока пĕчĕк паллă таран кăна оккупаци туна пăлăртăн. Бонн договорне илес пулсан, вăл Германие ниçĕ пая ÿйăратăр, Хĕвеланăç Германие ют государствăсене пăхăнса тăракан провинци туса хурать, пĕтĕм Хĕвеланăç Германие 50 çуллăх оккупаци туса тăрассине йĕркене кĕртет.

Германии ку тарăнчěнех мирлĕ договор çукăшшăн Адженауэр правительстви ответлă. Вăл Германи шăтăвне мирлĕ майпа пĕрлешěнĕ мар.

Бонра ку пуçласăнăн ушкăнсем Германие вăрçă çулĕ çине тĕлес пырасçăç. Вĕсем ниçĕсене каллех Хĕвеланăçпа Хĕвеллухăç Европăри халăхсене хирĕç тапăнтарма пăхаççĕ. Çак-нашкал политика Германи халăхĕшĕн сĕрпăлăва гитлера ушкăн ăçне ирме пăнă ăçсем патнех ăçа ывăм пултарать. Ятемлăх çав ушкăнăн пуçăхĕсене çак преступниклĕсем вырăнне хурса ăçăлăçăр. Анчах Адженауэрпа унăн ушкăнĕ те вĕсен çулĕнех пынăçĕ-и вара?

Ниçĕр хăрăмăвсем хăйсен ачисем валли милитаристсем тата хăрушăрах çĕнĕ вăрçă хатĕрленни çине шарламасăр пăхса тăрăç-ши вара? Ниçĕр çамрăксем ландсенхотсем пулса тăма тата хăйсен ывăлне Америкăн агрессиллĕ ушкăнсен çар машинине тăрантарма килĕшĕç-и вара? Хĕвеланăç Германие мирлĕ пурнăçа юратакан çăлăхран ÿйăрас ăçăм, агрессиллĕ вăрçă пуçласа ярăм тăрĕ кăмăлпа ниçĕр патриотăсем милитаристсене пĕр пăрçă-и вара? Çак вăрçă вăл, пĕр-пĕрех, пĕтĕм çăлăх хушшинче пысăк тарăху çутăтса кăларать, Хĕвеланăç Германие ют-çăлăмна вилĕм вони туса хурать, Германи халăхĕшĕн пиçĕ пысăк тарăхăнăр ывăлăет.

Пĕтĕм ниçĕç халăхě Германи шăтăвне мирлĕ майпа йĕркеçесшěн тăрăтă пуçласа, çав мирĕ пуçăнна пурнăçлассине пăмăлла агрессиллĕ вăйсем те—ăçăлăм ăçăм вăйсем те, Европăри вăйсем те—çăмăрăнăç шутăрăçăçăç. Германи вăрçă çулĕ Германи халăхě валли...

Эпир пĕлетĕр, ниçĕр халăхăн хушшинче пысăк ушкăнсем пуçаç иртеççĕ, Германирн Бонрăнăн политикăн вăрçă çулне, милитаризма тепĕр хут чĕртсе тăратăлли çула ăшшăнăçăç. Германи нацийĕн чи лайăх вăйăсем Германи валли мир туса хума, мирлĕ пурнăçа юратакан, пĕрлĕхлĕ, демократиллĕ Германи туса хума тăрăшаççĕ.

Çакă ирĕ тĕллене пурнăçласа ĕçре Демократиллĕ Германи Республики историллĕ вырăн ăшшăнăç тăвать. Мирлĕ пурнăçа

(Юлашки 2-мĕш страницăра).

СССР Министрёсен Совечён Председателё Г. М. Маленков

1953 çулхи августăн 22-мёшёнче Кремльте пулса иртнё апатланура калаçă сăмах

(Пуçламăшăн 1-мěш страницăра).

юратакан халăхсем тивёçлине çак республикăра çăвăр Германи, мирпе ёçлеç, демократикпе прогресс Германиллё пулса кăмăлне кураçăр.

Шăпах та çавăнпа ăнтё, Демократиллё Германи Республики пётём территорийěнче çăмăллăн тăрăшу пуçлă, çăварăн ăнтё, ăна пур кăвăсенче те пулăшăç тăрăçăсене Совет Союзё хăйěн тивёçё, тесе шутлатăп.

Германи халăхё умěнче хăйěн потенциальче çěнё çăмăна туçё хумалли, Германи мирěн атăлăнса чечекленěвěн самана-тупа хумалли вăй çитмěç тăрать. Шăпах та çавăн пек туçăçăмăшăн тěрěшлё Германи çăмăллăн сăмсăн. Ăçлё Тесе хăйěн сăрăлăмё вăйăн та пулăшăç, хăйěн халăхё ирěвлё пулăçăн ăнтěнсе пурăнăç.

Германи халăхё умěнче Совет Союзěпě Франци, Чехословакипе Польша, Англипе Бельгя халăхёсенче мирěн пурăнăç, мěнпур халăхсенче чăмăнăç мирěн пурăнмалли малашлăх туçса тăрать.

Нимěç çăмăнăсен шухăнăвса тата ёçлеç тунă пулăм çитěнтěçěнче чылай вăхăт хушши милитаристсем вăрçă ёçěсěмěн çуçă курса пурăнăç. Мирěн атăлăнăç условисенче нимěç экономикăн çăмăллăн тачă çухăлăç, мăнăçăна техникăн мěнпур çитěнёçěнче, хăйěн творчествăна вăйěсене тата пуçтарăлăнăç халăхăн пурăçăç условийěсěнче хăйăхлатаç ёçě, çěршěвě прогресс çулěнче атăлăнтарас ёçě пама пуçтарать. Германи мирěн пурăнăç юратакан государствăсěнче экономикăн çăмăллăн тачă çыхăнусěм тытăнă, мирěн ирěк пулăçăн юратакан демократиллě Германи туçă хумалли çуç çăмăна вăхăт çитрě.

Совет Союзё малашне те Германи халăхěн мирěн вăйěсен çěрě ёçě хăварăçăн çěнтерěçě пуçтарăçěсе пётём вăл хурса кёрнě. Пётём тěнчери мир интересěсěнпěн совет халăхěне Германи халăхё туçăн пурăнмалла тăвасăшшěн, анё курна сěкленěçěн, Демократиллě Германи Республикин Правительствěн тата Премьер-Министр Отто Гротеволь сăмăлăхěшěн курка сěкленěçěн.

Демократиллě Германи Республикин Министрёсен Совечён Председателё Отто Гротеволь

1953 çулхи августăн 22-мёшёнче Кремльте пулса иртнё апатланура калаçă сăмах

Демократиллě Германи Республикин Правительство Делегацийě хăйěн ирěк пулăçăна тата çутçăна пăхăнăçăн, çавăн пекех пирěн делегаци çинě, çалăн вара пётём Германи халăхё çине тивлě пăхăнăçăн СССР Правительствăна тата мěнпур совет халăхěне чунтан-чěрěпен тав тăвăçăн, пăлăртаçăн.

Иртнё вăхăтра нимěç халăхё хăйěн хăй пăçăн тěлěнměнчěн пётěрěсěн пулса пăнă, ку çăн мěнле пулса пăнăнне пăçăн ăçлăне Ешер тата чěнěр çуç çăмăна çăмăллăн çăмăллăн пётěрес çуç çине вăçěмěн çуç ан тăтăр тесе Германире тăрăмăсěн пирěн валача пулать. Çавăнпа ăнтě ăнăр çирěн пата, мир лагерěнě ăнтěнěр.

Демократиллě Германи Республикин Правительство Делегацийě çăмăллăн çăмăллăн çăмăллăн

Мускавра Тушино аэродромё çинче пулнă сывлăшри парад

Тушино аэродромё çинче çулсеренех сывлăш парачё вутлерçё. Ака курма ялавех халăх нумай пухăнать. Иртнё вырсарникун та, августăн 23-мёшёнче, унта халăх нумай пухчё. Мускавра пиншер çывăхри кăтесем автобусем, поездсем, вагонсем, троллейбусем çине ларса Тушино аэродромё çинелле шăрçё. Нумайăшё хăйсен çийпеççине аэродрома пыччё.

Ун пеклăнчен нумай малтарах аэродрома парад нумаи пинă çынсем ирттё пухăнчё. Унта урăх çёршывсенчен пилёт хăнасем те, вăл шутра Пётёр тăнчери çăмăлленне студентсен мирне тухăçлăн ирттерме мёнле Бухарестра пулнă тăватăлăк фестиваля участникисем те пинă.

Сехет вăтăмсем вăхăт вăтăрах çунинче сехет пилне çăмăрлăнне пăтăрçё.

СССР Çоçăн В. П. Чкалов ячёне тăракан Центральнăй аэроклубăн ун чухнехи пек ирхилетнё çурчён трибуни çине Г. М. Маленков, В. М. Молотов, Н. С. Хрущев, К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, М. Г. Первухин, Н. М. Шверник, М. А. Суслов, П. К. Пономаренко, П. Н. Поспелов, Н. Н. Шатилин, Çоçăн Çоçăн Маршалё В. Д. Соколовский, Флот Адмиралё Н. Г. Кузнецов, Çоçăн Çоçăн Маршалё С. М. Буденный, Авиаци Маршалё П. Ф. Жигарев, Авиаци Маршалё К. А. Вершинин тата ытларăçё çăмăрлăçё. Аэродрома пулăнăççе вёсене тăвăлăн ялă çупса саламласа кётсе илçё.

Фанфăрăсем сасси парад пуçланни çинчен пёлтерçё, Çоçăн Çоçăн Государство Гимнён ёнăн чапăн та савăнăçăн ăнăрать, Тупёсен сассисем вăрлесе ларçё.

Сывлăша çапăнсенчен пёрремёш çывăхнё вутлăçё. Вёсене шутласа кăларма та май çитмерçё, «ЯК-12» ăшшăн пушшех машина халăс пухăннă тёле хăварт çăмăççё. Малта пыракан самолета Н. И. Перевозченко тытса пырать, ку самолет çинче В. И. Ленинна М. И. Сталин портреçёсенăн ăçăрăç ялан вăлăкёнет. Çак машинăна юнашар пекех, икё çинçи, икё самолет вёççё, вёсем çинче Сывлăш-Çар Вăйёсен ялавёсем вăлăкёççё. Ку самолетсене Ф. С. Доронин тата С. П. Жучков тытса пырçё.

Пёр ваннă хыçăн тепёр ваннă вёççе пырать. Самолетсем тăватă ушкăнё вёçет. Кашни ушкăнра тăваттăр самолет. Вёсем çинче Советăн Социалистăй Республикăсен ялавёсем—пирён Тăван çёршыв халăхсен ленинла-сталинла çирёп тусăлăхё çинчи вăй. Чапа тухăç летчиксемпе юнашарах ДОСААФ спортсменёсем хăйсен машинисене çирёп тытса, хăюлăн ларçё.

Пурте алă çупса тытăнаçё. Алă çупни хăварăх та хăварăх ытлăнне пуçлать. Аэродрома пёрре халăх алă çупать. Ун çăмăлне çынсем те, пёчёк ачасем те алă çупаçё. Сывлăша самолетсем ушкăнсем вёçет ирттеçё, ку ушкăнсене Е. А. Михаленкова М. Н. Зиновьев летчиксем ертсе пыраçё.

Тăнăçе «ЯК-18» ăшшăн 75 самолет. Вёсем çине пăхсан, çак çăмăрсене вулаçăн: СЛАВА СССР.

Самолетсем стройё çирёп. ДОСААФ спортсменёсем самолетсем хушшинчи интервала тёрёс тытса пыраçё.

Репродукторсем диктор каланнине—Çар, Авиаци тата Флот ёçне пулăшас тёлёшне ёçлеççё вăрăмăн общественăй летчикёсен авиацине спорт упражненийёсем пуçланнăçăн çинчен пётёрççине пуç çёре те саразçё.

Спорт самолетёсем—шăрăн самолет —сывхаççё. Вёсем çёрпи хыçёнех çирёп вёçсе пыраçё. Самолетсене хăрăмăн-летчикёсем тытса пыраçё. Малтан машина çинче Çоçăн Çоçăн Геройё, спортăн тата çывёçлё мастерё, çёршыв рекордсменё Марина Чечнева.

Машинăсем умăн-хыçăн вёççё. «Нестеров петлисене» тăвасçё, унтан пёрин хыçăн тепри пёр пёрпек вёçме тытăнаçё. Самолетсем сывлăша ушăнсе вёççё.

Летчикёсем аэродром çинче çаврăнса вёçсе çёрçё. Пур самолетсем те пёр вăхăтрах çаврăна-çаврăна ilеççё. Çулелле тăвăрăç çёрçе тăçăнаçё. Марина Чечнева хыçăн спортăн тава тивёçлё мастерё Ал. Ал. Водригина, спорт мастерёсем В. Ф. Дубровина, М. Г. Дриго, А. М. Шмелькова летчикёсем спираль туса вёçсе пыраçё, вёсем çёр метр çулăшне çити анаçё те аэродром тёлёнчен вёçсе каççё.

Курма пиншăн летчикёсене ёçтуса вёçсе çаврăнаçё. Машинăсен пёрремёш ушкăнё аэродром çинче пёр вăрăнтах çаврăна тăрать. Малти самолет анса ларать, ун хыçăн пиртн машинăсем те анса ларçё. Пёчёк кайăксем вăрăк çине анса ларнă пекех тулăнаçё. Машинăсем ларчё. Вёсем çинчен автомобильсемпе мотоциклсем-антарасёр. Водительсем моторсене бесттерççе тытăнаçё. Тепёр минут иртет, мотоциклсене автомашинăсен колонни аэродром тăрăх çёрçе тăнăçё. Малти мотоцикл çинче хёрлё алăк вăлăкёнет. Ун пирки пуçланăçăн, вертолетсем ларнă вырăнтах вёçсе хăнарçё, аэродром çинчен вёçсе каççё.

Аэродрома пухăннă çынсем ăçăнат мёнле антарнине курсаи, вертолетсем—малашнехи пурнăçра пысăк пётёрмёшё пулма пултаракан машинăсем пулни çинчен пёр-пёрне хăйсен пухăнăççе калаçа паççё.

Халё ăнтё ултăра парашютистсем хăйсен ёçтăкăçне тата çирёплăхне кăтартăçаç. Аэродром çинче—«ИЛ-12» ăшшăн транспорт самолётё, унăн командирё И. Н. Миронов ларчё. Самолет çинче—парашютистсем. Вёсен самолет çинчен сикмелле. Ку вёçсен самолетран уйрăлăçё. Ёшт çеç вăхăр иртет, сывлăша тёрёç парашютистсем çулăнăç вёçççё. Парашютистсем ушкăнё шăпах та малтан хăй анна палăртса хунă вырăна анчё. Парашютистсем сикеççине ертсе пынё К. А. Овсянков подполковник та вёçсе пёрле çёр çине анчё.

Парашютна сикес спорт çынна питех те хăюлăн та паттăр пулма ăнăхтарать. Хай самăн пек çын пулнине парада Мускавра Çулăн çулăнне тăракан автовокзала ёçлекен токарь Л. Д. Федин кăтартрё. В. И. Платонов летчик «Нестеров петлине» тунă чухне самолет ураписем çуçă çинче пулнă вăхăтра Федин сикрё. Вăл пёр самантрах парашюта уçса анчё. Вăл пётём-не 175-мёш çут парашютна анчё. Федин комсомолец пёрремёш разрядри спортсмен, Центральнăй аэроклубё членё.

Парашюта нумай вăхăт хушши çумăçăр анакансене парад курма пынисем пур-те интересленсе пăхса тăчёç. Антонов конструктор шухăшласа вăларнине тунă самолет çинчен пилёк парашютист сикрёç, Ленинăн—спорт мастерё, тёнчери рекордсмен А. А. Фетисунин (Днепропетровскăй), спорт мастерё, тёнчери рекордсмен В. М. Селиверстова (Омскăр), Махачкалари аэроклубё инструкторё А. К. Султанова.

Вёсем 1.100 метр çулăмёнчен сикрёç, 10 секунд хушши парашютсене уçмасăр анчёç. 11-мёш секундра вёсем çинче тёрёç тёслё пурçăн парашютсем курăнса кайрёç.

Сывлăша тата тепёр виçё самолет. Вёсем çинче—парашютистсем. Вёсене ертсе пыракан—СССР чемпионё, спорт мастерё Н. А. Климов. Ку парашютистсем те хăйсен ёçтăкăнне, парашюта уçмасăр нумай вăхăт хушши мёнле анкаланнăн кăтартса пачёç.

Самолетран хура пăнчёсем ўрăлăççё. Вёсенчен каштн 5, 7, 10 секунд хушши парашюта уçмасăр анать... Аяк пёлёт çинче шушка хёрлё, кăвак, сиккё тата çёрлё тёслё парашютсем курăнса каççё. Çитёмне 18 парашют. Вёсемне сикес анакисем: Тушинăри работникс Н. А. Прянхина-Словоротнева, Мускаври художница Н. А. Конкеева, «Союзторгпрофё» треçён служащийё В. С. Осипов, СССР чемпионё тата тёнчери рекордсменка, государстваăн Киеври университечён студентки Н. Н. Швейнова, СССР рекордсменки, Харьковри сăрт-ту институтён студентки А. А. Мишутина, Мускаври физкультура учителёсем хăтёрлекен педагогика институтён студентё В. В. Тамарович, математика преподавателё М. А. Лаврова... Ку ушкăнра—Мускав, Ижевск, Ярославль, Калинин, Киров хулисен спортсменёсем.

Радио тăрăх: «Кётёр! Транспорт самолётёсен колонни çыхăрать, колоннăна В. А. Шалухин полковник çитес пăрать», тесе пăтăрççё. 36 машина вёçсе пырать. Аяк пёрремёш самолетран парашютистсем ўрăлăççё. Иккёмёш, виçёмёш тата иттн машинăсен çинчен спортсменсем сикеççё. Парашютистсем ёшшё вăтăрах те вăтăрах ўссе пырать. Пёлётре шурă, кăвак, сăрă, сеннер, ăйăм-ăйăм парашютсем, вёсем çăлтăн пăрахнă чечек çыхăнсен пекех курăнаççё. Вёсем çёр çине анаçё те сапаланса каççё. Тёлёнмелле питтё хитре курăнать. Парашютсем ушкăнё-ушкăнёне вăлăкёççё. Çёр çине ансан, вёсем аэродрома сиккё курăка хупласçё.

Парашютсенё нумай çынсем аннине курма питтё интереслё. Çак вăл çывăлăн паралăн чи интереслё тата тёрёç ёçлё программи пулчё. Сывлăшри парада курма пиншăн ёçминнисем летчиксене, планеристсене, парашютистсене ёшё кăмăлна саламлаççё.

Тушинăра пулнă сывлăшри парад (тăватăр руководителё Авиаци маршалё П. Ф. Жигарев) прасник куйăнчи ялемёл ун кăна пулмарё. Вăл пирён Тăван çёршывăн авиацинё, авиаци техники тунă çитёнçёсене, Сывлăш-Çар Вăйёсен летчикёсен тата Çар, Авиаци, тата Флот ёçне пулăшăнă тёлёшне ёçлекен Ирёклё общество членёсен-спортсменсен ёçтăлăçё ўссе пырăнине кăтартса пачё.

Пирён çёршывра паттăр совет халăхён мухтаватăçё пулса тăракан авиацине атаклантарас ёç çине питтех те тимлё пăхаççё. Коммунистсен партийёне Правительство социализма государствăн халăхсен, пирён çёршыв коммунăм общественăн тăнăç çулăна малалла çирёплён пырăкăн халăхсене ирёклё пурнăçёна хăрушлăçăнне хăтлёçекен Хăçăмăллăй Вăйёсемён ялавне хăй тăрăççё. (ТАСС).

Ялхуçалăх ёçёсене лайăх вёçлеса çитарассишён пур колхозсенче те хастарлă кёрешмелле

Виçё республика ăмăртăвё

Колхозсемне МТС-сем ялхуçалăх ёçёсен планне августăн 20-мёшёнче тёлне тултарнă (процентпа)

	Мордва АССР-ё	Мари АССР-ё	Чăваш АССР-ё
Кёрçи тырăсем тата çуртрисем пухса кёртнё	64,8	65,9	77,6
Вăл шутран комбайнсемпе	53,8	47,2	52,5
Капана хывнă	77,0	60,1	64,8
Аваи çаснă	77,3	45,8	41,5
Ётёрн татнă	—	70,2	32,6
Вăрлăхлăх хăварнă нумай çул ўсекен курăксем çулса пухнă	21,6	12,0	16,5
Силослăх культурăсене çулса пухнă	57,2	38,5	84,7
Силос хывнă	48,3	41,5	44,5
Утă хатёрленё	51,3	72,6	89,8
Тракторсемпе тумалли ёçсен çулталăкри планне тултарнă	63,7	62,4	62,2
Кёрçи тырăсем акнă	55,7	81,3	66,1
Кёрçи çёртме тунă	8,1	3,2	4,5
Государствăна тырă памалли 1953 çулхи плана тултарнă	1-мёш вырăн	2-мёш вырăн	3-мёш вырăн

Малта пыракан агрегат

УЛАТЙР. Август уйăхёнчи çутă ир. Вуннăр гектар ялшăмăнăн анăл çăл. Хăвел çуттинче çаре пучăлă тулă йăкăтăртатать.

Кётёсерен Хёрлё-ялавлă «С-6» комбайн çаврăнăть. Мостăк çинче, карап çинчи каштăк пекех, совхозăн ватă механизаторё Александр Михайлович Тютькин комбайнер тăрать. Ун çинче унăн помощникё—Николай Филатов. Комбайнер хăйён агрегатё мёнле ёçленине тимлён итлет. Унăн кусёсем бункертан тырă пушшăнне тăсса, машина ёçленине те, улăм пăрахăнăнне те асăрхаççё.

Трактор (тракторист Н. Зиновьев юлташ) хăйён сарлака гусеницисене çёре тирăпăн комбайна хăвăрт малалла тортать. Аплă пулни те, хёвер тулли туăлăн пёр пучăхё те тăлăнмасть.

Сирена çăмăлăрăса агрегат тăрăнчё. Детальсене ку сёрмелле. Этап, комбайн чăрăнăп вăхăтна çуçă курса, ёç мёнле пыни çинчен шăтрăмăр.

— Агрегат пятёнче ёçленнесем,—терё Тютькин юлташ,—ёçе юратса тăваççё. Кулленни нормăна ирттерçе тултаратăр, куллен 300—350 центнер, гектартан вăтам шутпа 28-шар центнер тырă тухать.

Александр Михайлович Тютькин маторка совхозăнче ўссе çитённё. Совхоза çирёп çёр çуп каялла килнё. Совхозăн тракторпа, автомашинăпа тата комбайнпа ёçлеме вёреннё, ялшăмăнчен çак машинăсен механикё пулса тăнё. Кунтах вăл парти ретне кёнё.

А. Тютькин юлташ вунăçёрёмёш çул комбайнпа ёçлет. Правительство ăна Ёçлăх Хёрлё алăк орденёне наградăланă.

Малта пыракан агрегат коллективё августăн пёрремёш вунăкчăлăхёнче 3.000 центнер тырă вырса çапнă пултарчё. Халё тата 3.000 центнерпан кая мар вырса çапассишён кёрешет.

К. ПАВЛОВ.

Хастарлă шоферсем

«Заготзерно» Канаслри автобазăн Вăрнари автоколоннăнни шоферсем Вăрнар, Калинино, Ялăк районёсенчи нумай юлташ, Çăмăл çăмăллăн ăçăрăç. Вăл пăсăрăнтăр колхоз правленийё тырă тиесе пушшăнăçен ялăнăх бригадине пёрçеленё.

Г. Якимов шофер та Тăван çёршыв валли тырă хатёрлес çёр кăтартулăн ёçлет. Вăл Вăрнари хатёрлеп пунктне Ялăк районёнчи «Трудовик» колхозран тырă турттарать. Унăн «ГАЗ-51» автомашини кунне 230—260 тоннăкилометр тăвать.

А. Усманов юлташа Калинино районёнчи Чапаев ячёне тăракан колхозран Вăрнари хатёрлеп пунктне тырă турттарма çирёплетнё. Колхозникесене пёр хăвăрăмăллă пулса, государствăна тырă памалли плана срочкен тултарас тёлённе ёçлеççё. Ун пекех

Китай Халăх Республикинчи пурне те тивĕç суйлавсем пĕрмеллĕ хут иртеççи

Коммунистсен партийĕ ертсе пыракан Китай халăхăн пăхăр пĕрлешнĕ ялăн-фронтăн обществăлăх ассоциацийĕ пăхăнсе ирттерекен конференцирĕ, хăйĕн ĕçĕ-ĕçĕпе ирттерекен пухăвĕсем ăнăçлăхпа пĕтнĕ те Китай Халăх Республикин тусе хучĕ.

Çак историлле асăннă ĕçтерĕр хăçан пĕçĕ çăкăнăнăн ирттĕ. Ку вăхăт пуçлăмар, анчах çак вăхăт халăх демократи диктатурăн государствене тăвас тата çирĕплетес ĕçри çитĕнĕсемне пуçăм.

Китай Халăх Республикинчи халăхăн ăçтăн пĕрлĕхĕ тата демократиллĕ анăç пăтăмĕсем пур. Ухăн хăй пуçлăнăç вăйăн ăçтăнăн ăçăмăнăнсем демократиллĕ, пăхăнăç империалистăн хăйĕн ăнăçлăхăнăн ăçăмăнăнсем — наци предателĕсенĕн государство тăшманăçăсенĕн сăхлăмалăн пулăм. Çак сăхтавна ăнтĕ самăрăк республика халăх демократи диктатурăн государство пулса тăнă. Çак государство, Мао Цзэ-ун ăçтăн ăçăнăн тăрăх, «халăхăн демократи, реакционерсене пусарăлăн диктатура» пулса тăрать. Ăна—«халăхăн пĕрлĕхĕ демократиллĕ фрончăн государство власĕ; çавăн пĕрлĕхĕ фронт вăтăр çул хушши тăшăн революцилле хăçăн хĕрешăрне пуçлăнса вăйăнă.

Китай Халăх Республикинчи тунă чухне Мао Цзэ-ун ăçтăн çапла ăнлантарсăн пăнă: «Халăхăн тăнăçăрне Китайăн халăх йышăнăнче рабочи класс, хресченсен ялĕсĕ, вăл буржуази тата наци буржуазийĕ пур. Рабочи класна коммунистсен партийĕ ертсе пыннине çак классем империализм тăрăшнине — помещиксен классне, бюрократа капиталне (ют çĕршывсен служебнăе тăракан тата вĕсен агентури пулăсем тăракан буржуазине—Ред.) пусарăм диктатура тусе хучĕ пĕрлĕççĕ, вĕсем помещиксен ăçăнăне бюрократа капиталне ирĕк пăнă чухнех ăнăна ăçлемелле тумалăкăн хăйсен государствăнăн тăвас тата хăйсен правительствăнăн суйлăс шучăна пĕрлеççĕ...».

Китайăн халăх демократи государствăн ăçăмăнăнăн ăçăмăнăнсем ăçăмăнăнăн ăçăмăнăнăн ăçăмăнăнăн